

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7
 Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-84
 Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
 Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe

Cena
 egz 25 gr.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
 Komunikaty, przesłane redakcji, nie będą uwzględnione.
 Reklamy redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
 Cena ogłoszeń i prenumeraty umieszczona jest na ostatniej stronie.

Wielka mowa kanclerza Brüninga o propozycji Hoovera i dobrej woli Niemiec

Berlin 24. 6. PAT. Wczoraj około północy kanclerz Rzeszy Brüning wygłosił przez radio wielką mowę polityczną, która była transmitowana równieź na Amerykę. W słowach pełnych uznania kanclerz wyraził się o inicjatywie prezydenta Hoovera, zwracając się przytem z ostrzeżeniem do opinii niemieckiej, ażeby nie oczekiwano od urzeczywistnienia projektu amerykańskiego zakończenia obecnej sytuacji finansowej w Niemczech. Wręcz przeciwnie — dopiero w roku 1932 dadzą się odczuć bardzo silnie następstwa obecnego kryzysu finansowego. Koniecznością jest wobec tego jak największa oszczędność.

Nawiązując do propozycji Hoovera, kanclerz Brüning oświadczył: „Projektowany rok zwłoki według propozycji prezydenta Hoovera nie tyle doprowadzić ma do odnowienia międzynarodowego zaufania w dziedzinie gospodarczej, lecz równieź do uwolnienia stosunków politycznych między krajami od napięcia oraz poparcia i wzmocnienia pokojowego rozwoju tych stosunków, opartych na współpracy międzynarodowej. Oba te cele pozostają ze sobą w ścisłym związku. Rozwój Europy i świata zależy od tego, aby ci, których tragiczny los uczynił wzajemnymi wrogami w wojnie światowej, obecnie zdecydowanie zdobyli się na decyzje, których od wszystkich rządów i narodów wymaga straszliwa niedola. Projekt amerykański utorował drogę dla tego wielkiego celu, o ile tylko kraje zainteresowane okażą wobec tego projektu tyle serdeczności, ile sam jego twórca. — Rząd niemiecki gotów jest wszystkimi siłami współpracować w tym właśnie celu z inicjatywą Ameryki. Niemcy pragną szczerze współpracować pod względem politycznym ze wszystkimi innymi narodami nad rozwiązaniem kwestyj, posiadających znaczenie dla uspokojenia Europy. Im łagodniejszy stanie się ciężki kryzys gospodarki społecznej w Niemczech, tem silniej i solidarniej ujawni się gotowość i zdolność narodu niemieckiego do tego, aby stać się szczytem pokoju i porządku w Europie. Rząd niemiecki

uświadamia sobie, że w sprawach tych szczególnie ważną rolę odegrają przyszłe stosunki między Niemcami a Francją. Mimo licznych trudności i przeszkód w rozwoju tych stosunków, kanclerz wierzy, że przy obustronnej dobrej woli znajdzie się sposób i droga do zbliżenia niemiecko-francuskiego. Rząd niemiecki starać się będzie uczynić wszystko, ażeby w interesie Europy zapewnić wielkodusznej akcji Hoovera powodzenie, będąc przekonany, że równowaga i owocna współpraca między narodami Europy oraz konieczna dla ożywienia wymiany gospodarczej z Ameryką stabilizacja pokoju w Europie dopiero wówczas będzie zapewniona, kiedy te wielkie narody, sąsiadujące z sobą, swój wzrok skierują w przyszłości w stronę duchowego, gospodarczego i politycznego ich rozwoju. Rząd niemiecki ze swej strony nie zamiecha żadnej okazji dla wykazania dobrej woli. Skoro tylko dojdzie do porozumienia w sprawie rocznej zwłoki spłat, wówczas będzie łatwiej, w otwartej dyskusji utorować drogę do zakrojonej na wielką skalę współpracy między obu krajami. — Zadania, przed którymi stoja Niemcy i Francja, zbyt wielkie i pilne są, ażeby miało być niemożliwe stworzenie atmosfery wzajemnego zaufania, oraz znalezienie wspólnej platformy, na której możnaby skutecznie przystąpić do rozwiązania tych zagadnień.

Niemcy akceptują bez zastrzeżeń

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Waszyngton 24. 6. (R) Ambasador niemiecki w Waszyngtonie wręczył wczoraj sekretarzowi stanu Stimsonowi odpowiedź rządu niemieckiego na propozycję Hoovera. Rząd niemiecki wyraża prezydentowi Hooverowi podziękowanie za podjęcie inicjatywy i zgadza się na propozycję bez zastrzeżeń.

Odpowiedź Francji wręczona ambasadorowi Stanów Zjednoczonych

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż 24. 6. (R) Na dzisiejszej Radzie ministrów, jaka odbyła się w pałacu Elizejskim pod przewodnictwem prezydenta Doumera, ustalona została treść odpowiedzi francuskiej na inicjatywę Hoovera. Popołudniu nota francuska wręczona została ambasadorowi amerykańskiemu w Paryżu. Treść jej zostanie podana do wiadomości Izby francuskiej na posiedzeniu piątkowym.

Paryż 24. 6. PAT. Podniecenie, wywołane pierwotnie przez propozycję prezydenta Hoovera, powoli ustępuje miejsca spokojnemu rozważaniu i szukaniu sposobów pogodzenia jej z interesami Francji. Rzecznicy ministerstwa spraw zagranicznych i ministerstwa finansów zajęli się badaniem wpływu, jaki wywrze propozycja ta na sytuację finansową Francji oraz przygotowaniem uwag, jakie nasywa propozycja Ameryki. Środowiska parla-

mentarne reagowały wogóle nieżyczliwie na propozycję amerykańską. W kołach Izby i senatu w czasie wczorajszego posiedzenia, gdy pojawiła się na porządku dziennym kwestja wyznaczenia terminu debaty nad zgłoszonymi interpelacjami atmosfera była dość napięta. Z tego też powodu doszło do nieporozumienia między Briandem a uzasadniającym swą interpelację deputowanym Marinem. Naogół posło-

wie i senatorowie ubolewali nad tem, że plan Younga zakwestjonowany został już po roku istnienia, jakkolwiek uważany był za ostateczne uregulowanie odszkodowań. Podkreśla się fakt, że proponowane przez Hoovera memorandum przyniesie znaczną ulgę Niemcom, natomiast obciąży budżet francuski, w którym wpłaty Rzeszy niemieckiej z tytułu odszkodowań figurują na sumę 1,955.500.000 franków.

Zgoda i zastrzeżenia Mussoliniego

Rzym 24. 6. (Kl) Odpowiedź Mussoliniego na propozycję Hoovera brzmi następująco: „Propozycja rządu amerykańskiego została przezemnie dokładnie zbadana. Projekt ten, aczkolwiek nakłada na Włochy ciężkie ofiary, spotkał się zasadniczo z uznaniem. Zastrzegam się jednak, że w przeciągu szybkiego czasu prześlę rządowi amerykańskiemu pewne uwagi, zmierzające do sprawiedliwego i praktycznego zastosowania inicjatywy rządu amerykańskiego“.

Albo — albo...

Nowy Jork 24. 6. (R) Z kół poinformowanych donoszą, że rząd waszyngtoński dał Francji do zrozumienia, iż warunkowe przyjęcie propozycji Hoovera nie byłoby w Waszyngtonie mile widziane.

Także w senacie amerykańskim zastrzeżenia

Waszyngton 24. 6. PAT. W wywiadach na temat propozycji prezydenta Hoovera, większość członków kongresu wyraża swą aprobatę dla działalności Hoovera w sprawie odroczenia spłaty długów. Niektórzy jednak poczynili zastrzeżenia, oparte na pragnieniu ochronienia Ameryki przed jakimkolwiek ogólnym anulowaniem długów wojennych.

Odwołana mowa Stimsona

Nowy Jork 24. 6. (R) Po dłuższej konferencji z prezydentem Hooverem Stimson odwołał zapowiedzianą mowę w sprawie akcji Hoovera, jaką miał ubiegłej nocy wygłosić przez radio amerykańskie. Z kół poinformowanych donoszą, że do tego kroku skłonił Stimsona Hoover z tego powodu, iż niewiadomo, jakie stanowisko zajmie w tej kwestji Francja.

Nowy Jork 24. 6. (R) Sekretarz stanu Stimson oświadczył, że spodziewa się, iż już w pierwszych dniach lipca będzie mógł rozpocząć podróż do Europy.

Nowe loty transatlantyckie

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Nowy Jork 24. 6. (R) Lotnicy amerykańscy Post i Gatty nawiązali nad ranem kontakt z parowcami i donoszą, że znajdują się ponad Atlantykiem w połowie drogi między Nową Funlandją a Anglią. O ile nie zmienią się warunki atmosferyczne, spodziewają się

wylądować w Europie dziś wieczór.

Nowy Jork 24. 6. (R) Lotnicy duńscy Hillig i Holris wystartowali dziś rano z Harbour Grace na Nowej Funlandji do Kopenhagi.

Przed decyzją!

Propozycja Hoovera zawieszenia na jeden rok płatności wszystkich długów państwowych międzynarodowych, której doniosłość wypływa ze słusznego porównania jej przez prasę francuską z przelomowym faktem przystąpienia swego czasu Ameryki do aljantów w wojnie światowej, przysłała prędzej, niż się jej można było spodziewać. Wprawdzie po wizycie ministrów niemieckich w Chequers można było oczekiwać, że sprawa reparacji i długów aljanckich wypłynie znówu na tapet, jednakże powszechnym było przekonanie, że Ameryka, której głos w tej sprawie jest decydujący, nie zajmie w tej sprawie stanowiska wcześniej, zanim wysłannik Hoovera, min. skarbu amerykańskiego Mellon, nie powróci do Waszyngtonu z relacją o stanie gospodarczym Europy. Wbrew temu oczekiwaniu jednak wystarczył kilkadzienny zaledwie pobyt Mellona w Europie i telegraficzne jego sprawozdanie do prezydenta Hoovera, by skłonić go do kroku tak sensacyjnego i przelomowego, jak jego propozycja moratorium. Przelomowym jest fakt ten przede wszystkim dlatego, że Ameryka do ostatniej chwili stała na stanowisku, że sprawy europejskie a w szczególności kwestja reparacji niemieckich nie jej nie obchodzą i że zredukowany raz do „zaledwie” 10 miliardów dolarów swe wierzytelności wobec państw europejskich ma prawo żądać punktualnej spłaty tych długów — bez względu na to, co w Europie się dzieje. Propozycja Hoovera jest faktycznie odstępianiem od tego stanowiska, gdyż wyraźnie uzależnia moratorium dla dłużników Ameryki od równoczesnego udzielenia przez tychże jej dłużników moratorium dla Niemiec. Pośrednio zatem jest to uznanie stanowiska Francji i Anglii o ścisłej współzależności spłat niemieckich ze spłatami, jakie świadczyć mają Ameryce Francja, Anglja i Włochy itd.

Rzecz jasna, że ta radykalna zmiana stanowiska Ameryki musiała mieć dostatecznie ważne powody. Częściowo wskazał te motywy Hoover w uzasadnieniu swej propozycji, stwierdzając, że Europa zmuszona do płacenia Ameryce z tytułu samych tylko długów państwowych przeszło 250 milj. dolarów rocznie, nie jest w stanie zakupywać towarów amerykańskich i że wskutek tego cierpi na tem przemysł i handel amerykański. Motyw ten, zresztą słuszny ale tylko częściowy, obliczony jest jednak przede wszystkim na wyjaśnienie kroku Hoovera społeczeństwu amerykańskiemu. Ważniejszym atoli był inny motyw, na który wskazuje właśnie fakt, że bezpośrednim powodem propozycji Hoovera było telegraficzne sprawozdanie Mellona. Widocznie Mellon uznał, że musi jednak być dużo prawdy w tem, co twierdzą Niemcy o grożącej im katastrofie gospodarczej i społecznej w razie dalszej konieczności płacenia w obecnej chwili odszkodowań wojennych. Katastrofa taka w Niemczech otwarzyłaby zaś na oścież wrota do Europy komunizmowi, którego centrum, tj. Rosja, sąsiaduje — przynajmniej w oczach Amerykanina — z Niemcami. Ameryka, która uważa się dziś za ostoję kapitalistycznego ustroju świata, widzieć musi w takim możliwym sukcesie komunizmu najgroźniejsze niebezpieczeństwo dla siebie i ideologii, którą prezentuje. W tem leży zagadka dlaczego dawniej ciężkie położenia wewnętrzne obcego państwa było dla innych państw obojętne lub wywoływało jedynie — udane przeważnie — współczucie, dziś natomiast losy wszystkich państw stojących na gruncie kapitalistycznym są tak ściśle z sobą związane, że nie wystarcza już współczucie, gdy u sąsiada pali się dom, lecz trzeba mu spieszyć z pomocą i to choćby to nie był niedawny jeszcze wróg. Przynajmniej w tak ostatecznych wypadkach manifestuje się zatem naocznie idea solidarności międzynarodowej choć w zwykłych — tj. nawpół normalnych powojennych warunkach — jest ona jeszcze zbyt słaba, by przelamać tradycję egoizmu nacjonalistycznego.

Decyzja Hoovera, choć spowodowana tak ważnymi motywami, nie mogła mu przyjść łatwo, bo i Ameryka ma dziś kłopoty ze swym budżetem a rezygnując na jeden rok z przeszło 250 milj. dolarów spłat długów będzie mu siałaby ubytek ten w inny sposób zastąpić. W kroku Hoovera mieści się zatem duża doza ofiarności i wielkoduszności, które nie mogły pozostać bez wpływu na stanowisko państw europejskich w tej sprawie. Szereg państw a to Anglja, Włochy, Japonja itd. wyraziły już swą zgodę na proponowane moratorium. W chwili, gdy słowa te piszemy, brak jeszcze decyzji Francji, która po Ameryce musiałaby największą ponieść ofiarę. Z przeszło 800 milj. marek bowiem, jakie Niemcy płacić winny Francji według planu Younga, spłaca mianowicie Francja Anglii i Ameryce przeszło 400 milj. marek, natomiast resztę tj. blisko 400 milj. marek zatrzymuje dla siebie na odbudowę zniszczeń wojennych. Już przy układaniu planu Younga liczono się z możliwością połączenia kiedyś w przyszłości sprawy reparacji niemieckich z długami aljanckimi i dla tego spłaty niemieckie podzielono na transzę warunkową i bezwarunkową, co do której to ostatniej nie mogą Niemcy w żadnym wypadku uzyskać moratorium, przyczem ta transza bezwarunkowa obejmuje właśnie tę sumę, którą Francja ma zatrzymać dla siebie. Propozycja obecna Hoovera przekreśla jednak ten plan, gdyż objąć ma również transzę bezwarunkową, tak iż Francja poniosłaby efektywny ubytek w swym budżecie przeszło 2 miljardów franków francuskich. Ubytek ten mogłaby coprawda Francja z łatwością pokryć w drodze pożyczki wewnętrznej, gdyż żaden rynek finansowy świata nie obfituje obecnie

U dorastającej młodzieży, stosuje się rano składową ką naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” i przy użyciu takowej, jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszek u dziewcząt i chłopców, daje zbawienny skutek. Ządać w aptekach i drogerjach.

tak w wolne kapitały jak właśnie francuski. Co jednak bardziej jeszcze wstrzymuje Francję przed przyjęciem propozycji Hoovera, to obawa, że moratorium jednoroczne byłoby jedynie wstępem do całkowitej rewizji planu Younga i że Niemcy — zasmakowawszy raz w zwolnieniu od reparacji — nie będą po roku chcieli podjąć z powrotem ich spłatę. Wreszcie zrozumiałem jest życzenie Francji, by wzamian za moratorium dla Niemiec uzyskać od nich gwarancję, że pogodzą się oni wreszcie dobrowolnie z nowym układem granic europejskich i wyrzekną się chęci ich rewizji. Sformułowanie tych zastrzeżeń i przyjęcie ich przez Niemcy wymagałoby jednak zwolnienia nowej konferencji międzynarodowej a tymczasem Ameryka oświadcza wyraźnie, że na konferencję taką nie będzie czekać i albo propozycja jej przyjęta będzie w najkrótszym czasie jednomyślnie przez wszystkie państwa (tj. również przez Francję) albo też Ameryka propozycję swą cofnie. Takie postawienie sprawy jest bardzo ostrym środkiem presji na Francję, któremu trudno jej będzie się oprzeć.

Już w chwili czytania tych słów znaną będzie zapewne decyzja Francji w tym trudnym dylemacie. Wierzmy, że odpowiedź Francji nie udaremni propozycji Hoovera i że dojdzie do skutku moratorium długów międzynarodowych, które wprawdzie samo przez się nie rozwiąże kryzysu ekonomicznego świata ale przynajmniej da mu tak konieczną pauzę i wytchnienie i przywróci może tak słabe dziś zaufanie wzajemne między narodami, którego brak paraliżuje dziś wszelką inicjatywę gospodarczą, utrudniając przez to wyjście z kryzysu.

B. S.

Ryckie spotkanie Lavala i Brianda z ministrami niemieckimi?

(Telegram własny „Nowego Dziennika”)

Paryż 24. 6. (B). Tutejsze kółka polityczne obiega pogłoska, że na ostatnim posiedzeniu Rady ministrów rozważano także projekt oficjalnego spotkania premiera Lavala i ministra

spraw zagranicznych Brianda z kanclerzem Brüningiem i ministrem spraw zagranicznych Curtiusem. Projekt ten miał znaleźć życzliwe przyjęcie Rady ministrów.

Atlantyk znowu zdobyty!

Berlin, 24. 6. (Sch.) Lotnicy amerykańscy Post i Gatty po dokonaniu przelotu nad Atlantykiem wylądowali szczęśliwie dzisiaj wieczorem na lotnisku w Tempelhof pod Berlinem.

Pakt rosyjsko-niemiecki przedłużony

Moskwa 24. 6. PAT. Dziś zastępca komisarza spraw zagranicznych Krestynskij i ambasador niemiecki v. Dirksen podpisali w Moskwie protokół o przedłużeniu mocy obowiązującej paktu, zawartego między Z. S. S. R. a Rzeszą niemiecką dnia 24 czerwca 1926 r. w Berlinie. Równocześnie termin obowiązywania konwencji, zawartej przez oba rządy w sprawie procedury koncyliacyjnej został uzależniony od trwania mocy obowiązującej wyżej wzmiankowanego paktu.

W podpisanym dziś protokole oba rządy dają wyraz pragnieniu kontynuowania zapomocą

przedłużenia rzeczonoego paktu przyjacielskich stosunków, istniejących między Z. S. S. R. a Niemcami, przyczynienia się do dalszego rozwoju wzajemnej współpracy, odpowiadającej interesom obu krajów oraz dopomożenia do utrwalenia powszechnego pokoju. Pakt może być wypowiedziany zapomocą deklaracji, uczynionej na rok zgóry, ale w każdym razie nie wcześniej, jak dnia 30 czerwca 1933 r. w razie przeciwnym bowiem pakt automatycznie zachowuje na dal swoją moc obowiązującą. Pakt musi być ratyfikowany przez oba rządy.

Nowe zaburzenia studenckie we Wiedniu

Wiedeń 24. 6. PAT. Mimo zamknięcia uniwersytetu odbyły się dziś manifestacje studentów narodowo-socjalistycznych przed gmachem uniwersytetu, przyczem doszło do utarczek i bójek ze studentami obozów przeciwnych. Narodowi-socjaliści urządzili następnie wrogą mani-

festację przed gmachem dyrekcji policji i usiłowali wtargnąć do gmachu Ratusza. Policja przez szkodziła temu zamiarowi. W południe zapanaował spokój.

Czerniowce 24. 6. PAT. W tych dniach dokonano śmiałej kradzieży u czerniowieckiego kupca, Hermana Kramera, któremu niewykryci włamywacze skradli w walucie rumuńskiej i w dolarach około 1 milion lei.

Codziennie nowa „franza“ redukcji i oszczędności!

Obniżka djet poselskich -- Masowe protesty pracowników państw.
(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin) W wyniku dalszej akcji rządowej przewidziany jest cały szereg projektów, które mają się przyczynić do redukcji budżetu, a więc m. in. projekt podatku od tantjem. Dalej ma się ukazać okólnik prezjera o natychmiastowym wykonaniu oszczędności rzeczowych; a więc ograniczone zostaną wszelkie kolejowe przejazdy służbowe, szereg samochodów zarówno w urzędach jak i w województwach zostanie zredukowanych, a samochody oddane na skład. Wydatki w ministerstwie robót publicznych zostaną zredukowane do 50 proc. Obniżone zostaną również djety poselskie. Djety poselskie wynosiły poprzednio 1310 zł., po 15 proc. redukcji wynosiły 1152 zł., obecnie zaś wynosić będą 976 zł. miesięcznie, co da skarbowi około 10.000 zł. oszczędności.

Wśród urzędników panuje w dalszym ciągu wrzenie. Przedstawiciel Centralnego Zjednoczenia Związków i Stowarzyszeń pracowników państwowych oświadczył, że związek wezwał telegraficznie wszystkich członków zarządu na posiedzenie w dniu dzisiejszym. Poza to przedstawiciele związku zamówili audjencję u prezjera i złożyli mu memorjał. Szczególne zaniepokojenie panuje z powodu wiadomości, że mają również nastąpić redukcje personalne w urzędach państwowych. Jednocześnie podkreślają przedstawiciele związku, że wydany zo-

stał specjalny zakaz potrącania z pensyj urzędniczych składek na rzecz organizacji.

Radny m. Warszawy i prezes centralnej komisji porozumiewawczej związków zawodowych pracowników państwowych p. Raabe oświadczył, że wśród sfer urzędniczych panuje ogromne rozgoryczenie. Sytuację pogarsza jeszcze fakt rozbicia i osłabienia organizacji zawodowych pracowników państwowych.

Dziś na skutek wiadomości o nowej obniżce plac w głównych warsztatach kolejowych na Pelcowiznie odbyła się masówka z udziałem 2.000 robotników. O godz. 1'45 robotnicy przewali samorzutnie pracę i udali się na zebranie które trwało do godz. 3. Podobne masówki odbyły się również w warsztatach dworca głównego i parowozowni. We wszystkich tych oddziałach trwał dzisiaj w ciągu kilku godzin i. zw. włoski strajk.

Dziś odbyło się również zebranie urzędników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Po burzliwych obradach uchwalono z dniem dzisiejszym nie płacić rat pożyczkowych i przerwać wpłacanie wkładek na wszelkiego rodzaju instytucje społeczne.

W Łodzi zredukowano w urzędach państwowych około 1.000 urzędników.

Warszawa 24. 6. (Sin). Ministerstwo komunikacji postanowiło skasować pociągi lokalne o słabej frekwencji.

Widzewska Manufaktura wstrzymuje pracę 6 tysięcy nowych bezrobotnych! - Rząd odmawia pomocy

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin) Zakłady Widzewskiej Manufaktury zamierzają w najbliższych dniach unieruchomić swoją fabrykę. W ten sposób znowu 6.000 robotników straci pracę. Widzewska manufaktura powołuje się na to, że firma Figment, która dostarczała surowca do fabryki, zawiesiła wypłaty i likwidatorzy tej firmy domagają się natychmiastowego

wpłacenia całego długu fabryki. Rząd wezwał przedstawiciela Widzewskiej Manufaktury p. Kohaa, który udzielił wyjaśnienia, że gotów jest prowadzić dalej fabrykę, o ile rząd udzieli gwarancji za zobowiązania Widzewskiej Manufaktury. Rząd temu odmówił, wobec czego fabryka zostanie zamknięta.

Wiedeńscy profesorowie solidaryzują się ze studentami-hakenkreuzlerami!

Osobliwe motywy zamknięcia wszechnic — Napreżony nastrój trwa

Wiedeń 24. 6. ZAT. Ogółem w ciągu dnia wczorajszego rannych zostało 18 żydowskich studentów uniwersytetu i wyższej szkoły technicznej. W dniu wczorajszym zostało zarządzone zamknięcie uniwersytetu, zaś dziś wszystkich pozostałych wyższych uczelni wiedeńskich, głównie na znak protestu przeciwko „zażydzeniu austriackiego trybunału konstytucyjnego“, aczkolwiek wśród członków trybunału, którzy orzekli w sprawie antysemitkiej ustawy akademickiej, nie było ani jednego Żyda. Większość profesorów wszystkich wyższych uczelni wiedeńskich solidaryzuje się ze studentami antyse-

mickimi. Ogólny nastrój w kołach akademickich jest w dalszym ciągu napreżony.

Wiedeń 24. 6. PAT. Prasa liberalna donosi, że zamknięcie uniwersytetu nastąpiło na znak protestu przeciw wyrokowi Trybunału konstytucyjnego. Rektor uniwersytetu wiedeńskiego oświadczył wczoraj na zgromadzeniu studentów niemieckich w auli uniwersytetu, że będzie się starał inną drogą o organizację studentów. Grupa studentów angielskich i amerykańskich, w razie stałego zamknięcia uniwersytetu, zamierza zaskarżyć zarząd uniwersytetu o zwrot części czesnego.

Kto może emigrować do Chile?

„Hicem“ w swoim czasie wydelegował swego przedstawiciela w Montevideo do Chile celem zbadania na miejscu możliwości emigracji żydowskiej do tego kraju. W tych dniach „Hicem“ otrzymał pierwsze sprawozdanie swego delegata do Chile.

Delegat „Hicem“ zaznacza, że mimo ogólnego przesilenia gospodarczego w krajach Ameryki Południowej, sytuacja ludności żydowskiej w Chile jest względnie zadawalająca i że pewna liczba dobrze wykwalifikowanych rzemieślników żydowskich, szczególnie szewców, krawców, mechaników, szklarzy, piekarzy i zawodów pokrewnych, mogłaby jeszcze obecnie znaleźć zatrudnienie w Chile.

Celem uzyskania możliwości imigracji do Chile należy przedstawić konsulatom chilijskim w Eu-

ropie tzw „Hamada“, czyli zaświadczenie władz w Chile, wydane na podstawie deklaracji obywatela tego kraju, że przyszły imigrant po przybyciu do Chile nie stanie się ciężarem dobroczynności publicznej. O wydanie podobnego zaświadczenia ubiegać się może nie tylko krewny przyszedłego imigranta, lecz wogóle każdy obywatel Chile.

Tow. „Hicem“ w Santiago de Chile, znane w tym kraju p. n. „Towarzystwo Opieki nad Imigrantami Żydami“, na czele którego stoi poważany obywatel dr. Weinstein, otrzymało zapewnienie od władz rządowych, iż co miesiąc będzie towarzystwu wydana pewna ilość „Hamada“ dla imigrantów żydowskich. (ZAT.)

We wszystkich sprawach żydowsko-emigracyjnych należy się zwracać wprost do Żyd. Centralnego Tow. Emigracyjnego „Jeas“ we Lwowie, ul. Władziwieckich 4.

Czyste mydło -
czysty zapach -
czysta cera

Echa konfliktu między profesorami Uniwersytetu lwowskiego o Brześć

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin). Onegdaj odbyła się przed wyższą komisją dyscyplinarną rozprawa apelacyjną przeciwko profesorowi uniwersytetu lwowskiego, Władysławowi Tarnawskiemu, który w swoim czasie odmówił podania ręki ministrowi prof. Kozłowskiemu, mówiąc: „Zwierzy- na myśliwemu ręki nie podaje“. Było to w czasie protestów brzeskich. Prof. Kozłowski skierował sprawę tę do komisji dyscyplinarnej senatu lwowskiego, która udzieliła prof. Tarnawskiemu upomnienia. Od tego orzeczenia wnieśli skargę zarówno prof. Kozłowski, jak i prof. Tarnawski. Na rozprawie w ministerstwie wyznań religijnych komisja wyższa zastrzyła wyrok komisji lwowskiej i udzieliła prof. Tarnawskiemu nagany.

Warszawa 24. 6. (Sin) Ukazał się dekret ministra spraw wojskowych o przeniesieniu w stan nieczynny na okres 12 miesięcy pułk. Kostka-Biernackiego.

Urzędniczki M. S. Wojsk. muszą stać na baczność!

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin). Wiceminister spraw wojskowych gen. Konarzewski, przemawiając do urzędników ministerstwa, oświadczył, że wedle wskazań gen. Składkowskiego wszyscy urzędnicy ministerstwa będą traktowani na równi, bez różnicy płci. W myśl tych wskazań podpułk. Pindelski wydał zarządzenie, by urzędniczki wstawały przy wejściu oficerów, by stały na baczność przy składaniu raportów i t. d. Ponieważ wywołało to protesty, wiceminister Konarzewski oświadczył, że urzędniczki, które się nie zastosują do tych zarządzeń, zostaną natychmiast zwolnione.

Zgon gen. Rożena

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin). Dziś zmarł w Warszawie generał Jaxa-Rożen, komendant główny związku strzeleckiego i b. komendant m. Warszawy.

Lot Londyn — Warszawa w 7 godzinach

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 24. 6. (Sin). W dniu dzisiejszym o godz. 12'30 wylądowali na lotnisku mokotowskim dwaj lotnicy angielscy, Stack Neville i Chaplin, którzy wylecieli z Londynu dziś o godz. 3 nad ranem. Po półtoragodzinnej przerwie lotnicy wystartowali z powrotem do Londynu.

Kościół-zabytek pastwą płomieni

Sandomierz 24. 6. PAT. W Jankowicach Kościelnych pow. sandomierskiego spłonął od uderzenia pioruna modrzewiowy kościół, wybudowany około r. 1670. Kościół ten był jednym z najciekawszych zabytków starych kościołów w Polsce.

—o—

Pożar fabryki wagonów

Wiedeń 24. 6. PAT. Wczoraj z nieznanych powodów spłonęła austriacka fabryka wagonów w Elsenfeld. Zniszczeniu uległa wielka hala do montowania wagonów o rozmiarach 17.000 m. kwadr.

Z DNIA**Obłęd na punkcie rasy**

Jednym z najbardziej znamienitych objawów przeżywanej obecnie na całym świecie reakcji zarówno politycznej jak i duchowej jest bezwzględna kultura rasy, kultura, o jakiej w „zacofanych” czasach przedwojennych nikomu się nawet nie śniło. Wojna, która rzekomo miała wyzwolić świat ze starych przesądów i zapalić na niebie ludzkości „nową jutrzenkę swobody” — przyniosła, zamiast wszystkich tych pięknych rzeczy, szalony wzrost najbardziej brutalnego i barbarzyńskiego szowinizmu! Najsmutniejszą zaś stroną tego renesansu szowinizmu jest to, że ogarnięte nim są przede wszystkim sfery — studijacej młodzieży. Nie naszą rzeczą jest analizować w tym związku to niezwykle — nietylko oczywiście z naszego, żydowskiego stanowiska — groźne zjawisko. — faktem jest, że wielka część młodzieży akademickiej — powtarzam: wszędzie na świecie — pogrążona jest w obskurnym szowinizmie, który najdobitniejszy (dosłownie) wyraz znajduje w teoretycznym i aktywnym — żydożerstwie.

Na uniwersytecie wiedeńskim kwitnie żydożerstwo zarówno w kołach profesorskich jak i studenckich. Wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen... Albo też i naodwrot... B. rektor hr. Gleispach wydał w swoim czasie „ustawę studencką” (Studentenordnung), w której wprowadzone zostało nowe pojęcie prawnego państwa: „Volksbürgerschaft”, zamiast Staatsbürgerschaft. Na tej podstawie mogły zalegalizowane związki studenckie odmówić przyjmowania członków, jako że dany petent rasowo nie jest przynależny do społeczności niemieckiej. Samo określenie swego rodzaju nie miało żadnego znaczenia. Kto w którymś pokoleniu wstecz miał przodka żydowskiego, był wyłączony od tej „Volksbürgerschaft”. Rzecz jasna, że z naszego narodowego żydowskiego stanowiska cała ta sprawa jest bez znaczenia, gdyż naszym zdaniem student żydowski nie powinien pchać się do związku narodowego nieżydowskiego. Toteż opozycję przeciw Studentenordnung na uniwersytecie wiedeńskim podnieśli asymilatorzy i studenci asymilatorscy, którzy obecnie nie mają przystępu ani do związków żydowskich, bo do nich nie chcą przystąpić, ani do związków niemieckich, bo tam się ich nie chce, jako obcych rasowo, przyjął, chociażby nawet byli wychrzczeni. W każdym razie Studentenordnung prof. hr. Gleispacha, choć właściwie trafia tylko do studentów asymilatorskich i żydowskie sfery asymilacyjne Austrii, to jednak ostrzem swoim wymierzona jest przeciw całemu społeczeństwu żydowskiemu jako takiemu, przeciw honorowi żydowskiemu, a przytem w jaskrawy sposób narusza konstytucyjną zasadę równouprawnienia wszystkich obywateli bez względu na przynależność narodową, rasową czy religijną.

Otóż na tle tej Studentenordnung, zrodzonej z ducha czysto hakenkreuzlerowskiego, odbyła się we Wiedniu onegdaj rozprawa przed Trybunałem konstytucyjnym, która wypadła druzgocąco dla senatu uniwersyteckiego i jego byłego rektora. Austriacki Verfassungsgerechtshof orzekł, że wydana Studentenordnung jest sprzeczna z konstytucją i jako taka bez znaczenia. Druga analogiczna rozprawa przed austriackim trybunałem konstytucyjnym miała się odbyć wczoraj 24 bm. z jej wyniku w chwili pisania tych słów jeszcze nie znamy.

Orzeczenie trybunału konstytucyjnego wprawdzie w szal hakenkreuzlerowskich akademików. Jak wiadomo, doszło do burzliwych i krwawych awantur, skutkiem czego wszystkie wszechnice wiedeńskie zostały onegdaj zamknięte. Należy wyrazić nadzieję, iż władze państwowe w walce o praworządność okażą się silniejsze niż rozwydrzony hakenkreuzlerizm. Niestety, same władze zawiniły, że hakenkreuzlerizm stał się tak silny, iż obecnie zaczyna już im samym wyrastać ponad głowę. (b)

W obliczu Kongresu**Narady — Programy — Koncepcje****Przeciw współpracy z rewizjonistami**

Nowy York (ZAT) Do Europy udał się celem udziału w obradach XVII Kongresu sjonistycznego teoretyk sjonizmu amerykańskiego p. Emanuel Newman, autor programu delegacji amerykańskiej na kongres sjonistyczny. W rozmowie z dziennikarzami przed udaniem się do Europy p. Newman poruszył szereg zagadnień sjonistycznych, m. in.

lansowany w kołach rewizjonistycznych projekt współpracy sjonistów amerykańskich z rewizjonistami. P. Newman zaprzeczył tym pogłoskom, stwierdzając, iż nie widzi możliwości podobnej współpracy.

Również p. Jakób Fishman, inny czołowy reprezentant delegacji amerykańskiej na XVII kongres sjonistyczny

uważa za śmieszne twierdzenie rewizjonistów o rzekomej możliwości współpracy ich ze sjonistami amerykańskimi.

Twierdzenie to, oświadczył p. Fishman, jest już bodaj dlatego nierealne, gdyż delegacja sjonistów amerykańskich bynajmniej nie ma jednolitego stanowiska wobec zagadnień kongresowych.

Większość delegatów amerykańskich udała się już do Europy, m. in. Dr. Stephen Wise i p. Jakób de Haas.

(Oświadczenie powyższe jest sprzeczne z poglądem p. Ab. Goldberga, który ogłosił je w wczorajszym numerze. Jak z tego widać, program sjonistów amerykańskich nie jest jednolity. — Red.)

Za sformulowaniem celu sjonistycznego

Rotterdam (ZAT) Władze organizacji sjonistycznej w Holandji ogłosiły memoriał na XVII kongres sjonistyczny, w którym uzasadniają szereg żądań natury zasadniczej. — Tak więc sjonisci holenderscy domagają się w pierwszym rzędzie, aby egzekutywa przedstawiła na kongres sprecyzowane sformułowanie celów sjonizmu, gdyż w dobie obecnej z różnych trybun sjonistycznych broni się częstokroć biegunowo sprzecznych interpretacji programu bazylejskiego (I kongresu herzłowskiego) i deklaracji Balfoura.

Jedynym celem, przeznaczeniem i raison d'être sjonizmu jest rozwiązanie kwestji żydowskiej.

Nieodzownym warunkiem jest utworzenie większości żydowskiej w Palestynie.

Kongres winien nadto ogłosić wobec świata ca-

Światowa konferencja „Hitachdutu”

Szósta światowa konferencja sjonistycznej partji pracy „Hitachdut” rozpocznie się we Wiedniu, dnia 22 lipca br. i potrwa najprawdopodobniej do dnia 26 tegoż miesiąca. Na porządku dziennym konferencji będzie stała sytuacja w sjonizmie i w ruchu hitachutowym. kwestja jednolitego stronnictwa sjonistyczno-socjalistycznego, jakoteż dalszy plan działalności partji.

W konferencji weźmie udział blisko 100 delegatów z wszystkich niemal krajów świata.

Układy między Agencją Żyd a kolonjami żydowskimi

Jerozolima (ZAT.) Kolonja Ein-Charod zawarła umowę z egzekutywą Agencji Żydowskiej, na podstawie której kolonja ma otrzymać od Agencji 17.340 funt. szt. na cele konsolidacji kolonji i utrwalenia jej na zasadach samowystarczalności ekonomicznej. Jest to pierwszy z serii układów, jakie mają być zawarte z kolonjami żydowskimi w Palestynie. Kolonja Ein-Charod składa się z 240 osadników i 140 dzieci.

Wkrótce będzie zawarty formalny układ, w myśl którego kolonja Hedera zwrócić ma egzekutywie Agencji Żydowskiej inwestowaną w tej kolonji sumę 67.477 f. szt. Spłaty dłu-

tego swe stanowisko, że część Palestyny, nazywana

Transjordanja, nie może pozostać odseparowaną od terytorjum, na którym ma być zrealizowana idea Żydowskiej Siedziby Narodowej.

W dalszym ciągu swego memoriału sjonisci holenderscy stwierdzają z ubolewaniem demoralizację ruchu sjonistycznego oraz różne oznaki grożącego upadku. Poszczególne związki i frakcje sjonistyczne nie wahają się rościć prawa samoistnych organizmów. Celem ukroczenia tych niezdrowych zapędów

musi być zreorganizowany system sprzedaży sjonistycznego „szekla”.

Najodpowiedniejszą reformą byłoby całkowite zniesienie instytucji „szekla”. Podstawą ruchu ma być stałe członkostwo poszczególnych federacji, opierających się na członkach, placących stałe składki organizacyjne. Wprowadzona dla celów frakcyjnych.

podwójna reprezentacja sjonistów palestyńskich winna być zniesiona.

Również Agencja Żydowska musi ulec reorganizacji.

Po wysunięciu szeregu innych dezyderatów autorzy memoriału zaznaczają, że tzw.

kolonizacja Keren Hajesodu była kompletnie chybioną

i że od 5-ciu lat kolonizacja palestyńska utknęła na martwym punkcie. Sjonisci holenderscy uzasadniają również nowy program kolonizacyjny i poddają krytycznej analizie projektowany przez rząd angielski schemat rozwoju Palestyny.

Wydawnictwa kongresowe

Przez Biuro Organizacji Sjonistycznej (Kraków, Stradom 15) można zamówić następujące wydawnictwa kongresowe: 1) Sprawozdanie Egzekutywy Światowej Organizacji Sjonistycznej dla XVII Kongresu w cenie 3 fr. szw., 2) Sprawozdanie Keren Hajesodu w cenie 3 fr. szw., 3) Sprawozdanie Keren Kajemet w cenie 3 fr. szw., 4) Kongresszeitung 4 fr. szw., 5) Protokoly z posiedzeń Kongresu w cenie 8 fr. szw. Równocześnie można zamówić ogólny abonament na wszystkie publikacje XVII Kongresu Sjonistycznego (Sprawozdania Kongresowe, gazeta kongresowa i protokoly kongresowe) — w cenie 17 fr. szw. Publikacje te można otrzymać w języku hebrajskim, niemieckim lub angielskim.

gu będą skuteczne w ciągu 50 lat (do r. 1981).

Rokowania Keren Kajemet z Agudą

Jerozolima (ZAT.) Dyrektorjum Żydowskiego Funduszu Narodowego prowadzi rokowania z Agudas-Izrael o odstąpienie na rzecz ŻFN. obszaru ziemi, położonego w pobliżu osiedla Tel-Adas a zakupionego w swoim czasie przez Agudę celem założenia na tym obszarze własnej kolonji żydowskiej. Ponieważ Aguda pierwotnego swego zamiaru zaniechała, ŻFN. pragnie nabyć ten obszar celem rozszerzenia gruntów Tel-Adas. Jak słychać, rokowania mają być wkrótce pomyślnie zakończone. Obszar obejmuje 1250 dunamów bardzo urodzajnej i nawodnionej ziemi.

O certyfikaty dla sjonistów z ZSSR.

Jerozolima (ZAT.) ŻAT. się dowiaduje, że prośby sjonistów, uciekinierów z ZSSR: o udzielenie im certyfikatów imigracyjnych będą rozpatrywane przez departament imigracyjny rządu palestyńskiego w Jerozolimie, nie będą zaś jak dotychczas odsyłane do urzędu kolonialnego. Prośby sjonistów z Rosji Sowieckiej będą zatem rozpatrywane w trybie przyspieszonym, czego już dawno domagała się egzekutywa Agencji Żydowskiej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Sezon letni w łódzkim przemyśle włókienniczym

Jak się zapowiada sezon zimowy?

Włókiennictwo łódzkie znajduje się w okresie międzysezonowej ciszy, trwającej mniej więcej do sierpnia, tj. do momentu, w którym zazwyczaj finalizują się pierwsze transakcje sezonu zimowego. Można więc zanalizować przebieg zakończonego obecnie sezonu letniego i wysnuć pewne horoskopy co do ewentualnego rozwoju koniunktur na okres miesięcy zimowych.

Letni przemysł tegoroczny kształtował się bardzo niejednorodnie. Początkowo, w końcu lutego i w marcu, ujawniło się bardzo poważne ożywienie, przekraczające wydatnie granice normalnego ruchu sezonowego. W okresie marca i częściowo kwietnia obroty były na poziomie dużo wyższym, niż w sezonie wiosenno-letnim r. ub. Druga połowa kwietnia przyniosła już pogorszenie, spowodowane w pierwszym rzędzie spadkiem siły nabywczej ludności miast, a to w związku z redukcją uposażeń o 15 proc. i występującą coraz silniej w przedsiębiorstwach przemysłowych i kupieckich akcją obniżania płac pracowników biurowych. Bezpośrednim skutkiem obniżania uposażeń był nietylko spadek konsumpcji tkanin, ale i pogorszenie wypłacalności, pozostające w związku ze skurczeniem się obiegu weksli tej kategorii odbiorców, uważanej dotychczas za bardzo solidnych płatników. Dodatnim momentem były nieznaczne stosunkowo zapasy towarów letnich, które w tym roku nie ciążyły nad sytuacją rynku i nie wywierały decydującego wpływu na kształtowanie się cen. Inny natomiast czynnik kierował polityką cen. Była to konkurencja drobnego przemysłu chałupniczego, który ostatnio odgrywa bardzo poważną rolę przy zaopatrywaniu rynku.

W branży bawełnianej specjalnym powodzeniem cieszyły się towary deseniowe. Na podkreślenie zasługuje fakt, że produkcja w tym roku była dość równomiernie dostosowana do rozmiarów zapotrzebowania rynku i temu zawdzięczać należy pomyślne zjawisko, iż sezon letni zlikwidowany został przy nieznacznych stosunkowo zapasach. Etaminy, które w tym roku były artykułem szlagierowym, pojawiły się na rynku w niedostatecznej ilości. Bardzo znaczne były obroty w tkaninach manipulowanych bawełnianych ze sztucznego jedwabiu oraz popielinach. Fabryki pracujące dla konfekcji bieliznianej odczuwały nawet brak towaru. Warunki pokrycia w branży bawełnianej były następujące: przeważnie pokrycie gotówkowe

lub ewentualnie weksle i czekgi z terminem do 60 dni.

W branży wełnianej przebieg sezonu przedstawiał się również niejednorodnie. Również i tutaj na początku sezonu transakcje były bardzo ożywione, a tendencja cen mocna. Następne tygodnie przyniosły osłabienie i spadek obrotów, które dopiero pod koniec sezonu wykazały wzrost. Silnym popędem cieszyły się damskie towary konfekcyjne czesankowe, w których obroty były wyższe niż w sezonie zeszłorocznym. Pod koniec sezonu w branży tej ukazały się weksle, zresztą nieliczne, z terminami od 2—3 miesięcy. Poza to zawarto wiele transakcji we wszelkiego rodzaju damskich towarach sezonowych, jak kretonach, żorzetach itd.

Eksport w okresie bieżącego sezonu ujawniać zaczął od kwietnia poprawę w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zawdzięczać to należy w pierwszym rzędzie bardzo szybkiemu i systematycznemu wzrostowi eksportu tanich ubrań, produkowanych masowo w Brzezinach i Łodzi, a kierowanych w przeważającej mierze do Anglii.

Przemysł w okresie kwietnia i maja pracował bardzo intensywnie i spadek uruchomienia zaznaczył się dopiero w czerwcu w związku z urlopami robotniczymi.

Przewidywania na sezon zimowy są naogół niejednolite. Zasadniczo powinien się on w branży bawełnianej rozpocząć w sierpniu. Jednakże w roku bieżącym termin ten ulegnie niewątpliwie przesunięciu na wrzesień, a może i październik, co uzależnione jest od siły nabywczej kupiectwa hurtowego. Lepiej przedstawiać się będzie sytuacja w branży wełnianej, gdzie przemysł i handel nie liczy się z opóźnieniem sezonu, ponieważ kucej prowincjonalni posiadają bardzo nieznaczne zapasy towarów zimowych. Wszystkie fabryki branży wełnianej czynią przygotowania do sezonu zimowego. W przyszłym tygodniu wyjeżdżają wojażerowie z kolekcjami towarów damskich. Kolekcje towarów męskich zostały również już wysłane.

Naogół więc sezon zimowy w branży wełnianej zapowiada się dość pomyślnie, gorzej natomiast w bawełnie, gdzie pozostały zapasy towarów zimowych, produkowanych z bawełny po cenie 15 ent. za kg., kalkulującej się obecnie tylko 8 ent. Przebieg sezonu zależny będzie również od kształtowania się sytuacji gospodarczej państwa.

Observer.

Kto pragnie nawiązać stosunki handlowe z Niemcami?

Pośrednictwo towarów i przedstawicieli

Lista B. 4.

I EKSPORT Z POLSKI DO NIEMIEC.

137) Firma niemiecka kupująca bieżąco pierze uprasza o podanie ofert.

138) Makler w Hamburgu interesuje się sprzedażą świeżych borówek, jagód czarnych itp. i nawiąże stosunki z odnośnymi firmami polskimi.

139) Firma śląska interesuje się zbytem masła i prosi o oferty polskich zakładów i spółdzielni mleczarskich.

140) Agent berliński obejmuje przedstawicielstwo polskich firm eksportowych na artykuły specjalne wszelkiego rodzaju.

141) Firma hamburska interesuje się świeżymi jagodami czarnymi, suszonymi grzybami itp. i uprasza o oferty.

142) Firma w Stuttgart kupi żywe ptactwo młode i nawiąże stosunki z odnośnymi firmami eksportowymi.

II IMPORT Z NIEMIEC DO POLSKI.

143) Fabryka maszyn na Śląsku poszukuje celem zbytu swych maszyn i urządzeń młyńskich dobrze zaprowadzonego i w branży obeznanego przedstawiciela.

144) Firma berlińska celem zbytu swych instrumentów kontrolujących i mierniczych nawiąże stosunki z firmami polskimi, które gotowe są objąć przedstawicielstwo i są dobrze zaprowadzone w przemyśle górniczym, hutniczym, włókienniczym i innych

145) Firma w Württemberg nawiąże stosunki z

zdołnymi i dobrze zaprowadzonymi w branży maszynowej przedstawicielami, którzy gotowi objąć przedstawicielstwo na maszyny specjalne dla tartaków jako również na maszyny do wyrobu skrzyń. Pierwszeństwo mają firmy w okręgach przemysłu drzewnego.

146) Hurtownia artykułów elektrycznych na Śląsku nawiąże stosunki z odbiorcami i przedstawicielami branży elektrotechnicznej w celu sprzedaży różnych aparatów i narzędzi elektrycznych.

147) Firma chemiczna w Nadrenji nawiąże stosunki z przedstawicielami firm branży chemicznej, interesującymi się zbytem wyrobów chemicznych jak octanu cynku, kadma, sody żrącej, siarczanu niklowego, octanu miedzi, tlenku chromowego. Przedstawicielstwo oddaje się na Śląsk Polski oraz Kongresówkę.

148) Firma hamburska poszukuje dla zbytu surowców dla fabrykacji jedwabiu na okręgi Katowice i Poznań zdolnych agentów, dobrze zaprowadzonych u odnośnej klienteli.

Bliższych informacji udziela za podaniem numeru i za załączeniem 2 zł. w znaczkach pocztowych: Deutsch-Polnische Handelskammer E. V. Breslau 1, Wallstr. 2.

Stan zasiewów w Polsce i zagranicą

Według sprawozdań korespondentów rolniczych Głównego Urzędu Statystycznego, stan zasiewów w kraju uległ poprawie w ciągu ostatnich dwu tygodni.

Na 15-go bm. kwalifikowano pszenicę ozimą stopniem 3.4 (1 czerwca 3.2, czerwiec 1930 r. — 4.1), żyto ozime — 2.9 (1 bm. — 2.8, czerwiec r. ub. — 4), pszenicę jarą — 3.3 (1 bm. — 3.2, czerwiec r. ub. — 3.6), jęczmień jary 3.3 (1 bm. — 3.2 r. ub. — 3.5), owies — 3.3 (1 bm. 3.3 r. ub. — 3.5), buraki cukrowe 3.5 (r. ub. — 3).

Ogółem stan zasiewów tegorocznych jest jednak znacznie słabszy od stanu zasiewów w tym okresie roku ubiegłego — przy życie różnica jest ponad jeden stopień.

Zasiewy pszenicy zagranicą poprawiły się pod koniec maja.

Międzynarodowy Instytut rolniczy w Rzymie informuje, że w Niemczech stan zasiewów pszenicy i żyta znacznie się polepszył i jest obecnie średni, we Włoszech stan zasiewów pszenicy szacują na dobry.

W południowej części St. Zj. pszenica już dojrzała, w północnej części St. Zj. po ostatnich opadach stan pszenicy znacznie się poprawił.

Natomiast w Kanadzie stan zasiewów pszenicy jest zły.

Ogólnie można powiedzieć, że stan zasiewów żyta i pszenicy na całym świecie jest znacznie gorszy od wyników uprawy zeszłorocznej.

—ośo—

DALSZY SPADEK BEZROBOCIA O 12,182 OSÓB. Według danych Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, liczba bezrobotnych w Polsce w dniu 20 bm. wynosiła 292,048 osób, co w porównaniu ze stanem z ubiegłego tygodnia wykazuje spadek bezrobocia o 12,182 osób.

NOWE KONCESJE KOLEJOWE? W kołach kolejowych mówią, że konsorcja finansowe francuskie zwróciły się do rządu polskiego z prośbą o udzielenie koncesji na budowę nowych linii kolejowych w Polsce. Projektowane są linie: Lublin—Zamość, Kalisz—Wrocław, Toruń—Sierpc, Brodnica—Płock. Rokowania finansistów francuskich z naszymi czynnikami kolejowymi mają się niebawem rozpocząć.

FUNDUSZ KANALIZACYJNO-WODOCIĄGOWY? „Gazeta Warszawska“ notuje pogłoskę o zamiarze utworzenia jeszcze jednego funduszu, tym razem funduszu kanalizacyjno-wodociągowego. Fundusz ten miałby być utworzony z 5 procentowego podatku od składek ognioowych pobieranych przez ubezpieczalnie społeczne. Koła gospodarze występują przeciwko nowemu obciążeniu społecznemu.

RADJO

CZWARTEK, 26 CZERWCA

Kraków (312.8) 11'40 Przegł. prasy, 11'58 Sygnał, hejnał, 12'10 Gramof, 13'10 Kom. meteor, 14'50 Kom. gosp. 15'25 „Z szerokiego świata“ — wygl. p. M. Ankiwiczowa, 16 Gramof, 16'45 Komun. dla rybaków, 16'50 „Początek wojny 1914 r. na ziemiach polskich“ — wygl. dr. M. Sokolnicki, 17'10 Dla dzieci (Listy), 17'15 Gramof, 17'35 „Teatr Wyspiańskiego i teatr przyszłości“ — wygl. dyr. L. Schiller, 18 Koncert solistów (Vitali, Pergolesi, Strawiński, Korsakow), 19 Rozmait. komun, 19'10 „Gawędy podhalańskie“, 19'25 Gramof, 19'40 „Skrzynka pocztowa“ — inż. St. Broniewski, 19'55 Komun, 20 Dziennik pras. 20'15 Koncert (Strauss), 21'30 Słuchowisko pt. „Najdroższa Pegg“ p/g Hestley Manners'a „Hejże na Soplicę“ A. Mickiewicza, 22'15 Dod. do Dz. Pr. 22'30 Koncert solisty, 23 Muz. lekka i tan.

Katowice (408.7) 11'40—19 p. Kraków, 19 D. c. powieści, 19'15 Rozmait 19'30 Odczyt, 19'50 Kom. harc, 20'15 Muz. lekka 21'30—22'30 p. Kraków, 22'30 Warjacje na temat Haydna, 23 Muz. lekka.

Lwów (385.1) 1158—18 p. Kraków, 18 Koncert kamer, 19 Rozmait 19'20 Gramof, 19'25 Odczyt, 19'40 „Szarady i zagadki“, 19'55 Kom. meteor, 20 Dziennik pras. 20'10 Kom. sport, 20'15 Muz. lekka, 21'30 p. Kraków, 22'15—23 p. Kraków, 22'50, 0'30 Muzyka.

Rzym (4421) 13'30, 17, 21 Muzyka.
Langenberg (472.4) 13'05, 17, 20, 24 Muzyka.
Wiedeń (516.4) 12, 20, 21, 22'40 Muzyka.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma, prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na LIPIEC b. r.

Nominacja nowej Rady m. Krakowa — w najbliższą sobotę

Nowa Rada złożona z 127 członków wybierze prezydium miasta

Kraków, 24 czerwca

Jak się dowiadujemy, do Województwa krakowskiego nadeszła wczoraj w południe decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych co do losów samorządu m. Krakowa. Ministerstwo zaakceptowało projekt Województwa, w dle którego obecna Rada przyboczna zastąpiona zostanie Radą miejską o pełnych kompetencjach statutowych, złożoną ze 127 członków powołanych w drodze nominacji.

Odnosny projekt Województwa znajdzie się w najbliższy piątek, dnia 26 bm. na posiedzeniu Wydziału Wojewódzkiego, który go zatwierdzi, poczem — najprawdopodobniej już w sobotę — nastąpi rozwiązanie Rady przybocznej i nominacja 127 radców miejskich. Poza znaczną częścią członków — rozwiązanej w lutym br. Rady miejskiej (zmiany przewidziane są tylko w 4-tem Kole. z którego nie

będą podobnie powołani socjaliści) powołani będą niemal wszyscy członkowie obecnej Rady przybocznej i in.

W ten sposób mianowana Rada miejska zbieże się w najbliższych dniach (najpóźniej za dwa tygodnie) na posiedzenie celem dokonania wyboru prezydenta i 4 wiceprezydentów miasta. Zdaje się już obecnie nie ulegać wątpliwości, że wybór ten da następujący wynik: prezydent miasta — pułk. Belina-Prażmowski wiceprezydenci: b. wicewojewoda krakowski poseł dr. Kazimierz Duch, pułk. dr. med. Bolesław Korolewicz, oraz dwaj obecni wiceprezydenci dr. Ignacy Landau i Witold Ostrowski.

Ustępujący prezydent miasta sen. Rolle i wiceprezydenci dr. Schneider i dr. Wielgus wejdą w skład nowej Rady miejskiej oczywiście, o ile przyjmą nominacje.

Interpelacja w ang. elskiej Izbie gmin w sprawie przerwania rokowań polsko-ukraińskich

Warszawa 24. 6. (Sin) Dnia 17 bm. poseł do parlamentu angielskiego Cecil Mellon zwrócił się z interpelacją do ministra spraw zagranicznych Hendersona w sprawie rozmów ukraińsko-polskich i przyczyny ich zerwania. Interpelacja brzmiała: Czy wie komitet trzech, któremu przewodniczy pan sekretarz stanu spraw zagranicznych, że rokowania pomiędzy rządem polskim a mniejszością ukraińską w Małopolsce wschodniej w sprawie skarg na represje rządu polskiego wobec Ukraińców w przeszłości u. r. i naruszenia praw mniejszości, zostały dlatego przerwane, że rząd polski zażądał jako warunku wstępnego dalszych rokowań, ażeby Ukraińcy wycofali petycję złożo-

ne w Lidze Narodów? Czy ze względu na to, że takie żądanie byłoby zaprzeczeniem praw mniejszości i naruszeniem traktatów mniejszościowych, które Polska podpisała i czy ze względu na to, że odpowiedzialność za dotrzymanie tych traktatów należy szczególnie do Ligi Narodów — Liga Narodów otrzymała od rządu polskiego zapewnienie co do prowadzenia rokowań w przyszłości?

Na interpelację odpowiedział min. Henderson: „Rząd polski zaprzeczył, by takie warunki były kiedykolwiek przezeń stawiane, a gdyby były stawiane, to oczywiście komitet trzech uważałby je za zupełnie niemożliwe do przyjęcia“.

Włochy objęły protektorat finansowy nad Albanją

Co roku otrzyma Albania 10 milionów franków zł. tytułem bezterminowej i bezprocentowej pożyczki!

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Rzym 24. 6. (Kl) Rząd albański zwrócił się do rządu włoskiego z prośbą, aby dopomógł Albanji do przetrwania kryzysu finansowego i w tym celu przyznał rządowi albańskiemu roczną pomoc w wysokości 10 milionów franków w złocie na przeciąg lat dziesięciu, która to suma miałaby być integralną częścią budżetu albańskiego. Jak donoszą oficjalnie, rząd włoski biorąc pod rozwagę ścisłą współ-

pracę polityczną i przyjazne stosunki z Albanją, zgodził się w zasadzie na żadaną pomoc finansową z tem, że żadana suma będzie Albanji wypłacana rocznie w formie bezprocentowej pożyczki, której zwrot nastąpi w miarę możliwości finansowej Albanji bez określonego bliżej terminu. Celem omówienia szczegółów podjęte zostaną rokowania między obydwioma rządami.

7 głosów większości uzyskał rząd angielski

Londyn 24. 6. (L) Izba gmin odrzuciła wczoraj wieczór wniosek liberalów w sprawie drobnej zmiany w ustawie podatkowej większością siedmiu głosów. Rząd MacDonalda wypowiedział się przeciw przyjęciu wniosku.

B. premier Maniu wycofał się z życia politycznego

Bukareszt 24. 6. PAT. Koła Unji narodowej uważają, że Maniu wycofał się z życia politycznego w następstwie rozdzwieków, jakie wynikły w łonie partji narodowo-chłopskiej oraz z powodu grożącego w najbliższej przyszłości ujawnienia skandalicznych stosunków w partji.

Strajk plekarzy w Czerniowiecach

Czerniowiec 24. 6. PAT. Z powodu wprowadzenia nowego cennika na artykuły pierw-

szej potrzeby, piekarnie czerniowieckie zastosowały bierny opór, wstrzymując się całkowicie lub częściowo od wypieku chleba. Na skutek tego oporu w mieście odczuwa się dotkliwy brak pieczywa.

Niezwykły huragan nad Brazylią

Nowy Jork 24. 6. (R) Dzienniki donoszą z Rio de Janeiro, że ponad południowo-zachodnią częścią Brazylii szalał wczoraj gwałtowny huragan, który wyrządził znaczne szkody. W mieście Sao Louis de Carceres zniszczył huragan kilkadziesiąt domów przyczem 10 osób poniosło śmierć.

Jerozolima 24. 6. ŻAT. Powszechne zdumienie wywołał w Hajfie fakt aresztowania naczelnego inżyniera samorządu tego miasta, Zifrina. Żyda, a to pod zarzutem rzekomego współdziałania z dwoma urzędnikami wydziału budowlanego, którzy przywłaszczyli sobie 23 (?) funtów z funduszów miasta.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 24. 6. 1931. Akcje bez notowań. Dolar słabiej.

Zebranie giełdowe cechowało w dalszym ciągu żywszą chęć do kupna. Poszukiwano Zieleniewskiego w płaceniu 13, Bank Polski 115 i 4-proc. Premijową Pożyczkę inwestycyjną 83 jednakowoż bez transakcyj z powodu braku podaży po kursach zaofiarowanych. Usposobienie mocniejsze. Do transakcyj papierami oficjalnie notowanymi nie doszło.

Na pogiędziu sytuacja podobna. Płacono za Gazy wschodnie 950 bez towaru.

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych nastroj dla dolara efektywnego słabszy. Zaofiarowanie materiału większe przy małym zapotrzebowaniu. W Krakowie dolar gotówkowy 8.95—8.98, czeki bankowo 8.91—8.92 i jedena czw. Warszawa dol. 8.94—8.97, czeki 8.91—8.92.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 24. 6. PAT. Akcje: Bank Polski 117, 118, Lilpop 17, Starachowice 9, 9.25. Pożyczki: 4-proc. inwestycyjna 85, seryjna 89, 5-proc. konwersyjna 46.50, Listy zast. BGK. 8-towe 94, 7-towe 83.25.

Waluty: Dolar 8.95, 8.97, 8.93, Franki francuskie 35, 35.09, 34.91. Dewizy: Belgja 124.26, 124.57, 123.95, Budapeszt 155.85, 156.25, 155.4, Bukareszt 5.32, 5.33 i pół, 5.30 i pół, Londyn 43.41 i pół, 43.52, 43.31, Nowy Jork telegr. 8.922, 8.942, 8.902, Paryż 34.94, 35.03, 45.85, Praga 26.46, 26.49, 26.37, Szwajcaria 173.07, 173.50, 172.64, Wiedeń 125.40, 125.71, 125.09, Włochy 46.72, 46.84, 46.60, Berlin 211.95.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 24. 6. 1931. Zyto cena orientacyjna 2 5i pół do 25 i trzy czw., pszenica cena orientacyjna 27 i pół do 28, jęczmień przemiałowy 27—28, owies pastewny 28 i pół do 29 i pół, mąka żytnia 65-proc. 38 i trzy czw do 39 i trzy czw, mąka pszenna 65-proc. 45—48, otręby żytnie 16—17, pszenne 14 i pół do 15 i pół, pszenne grube 16—17 Usposobienie spokojne.

GIEŁDA WIEDENSKA

Wiedeń, 24. 6. PAT. Waluty i dewizy: Berlin 163.65—169.15, Budapeszt 124.07—124.37, Bukareszt 4.22 i trzy ósme do 4.24 i trzy ósme, Londyn 34.56—34.66, Nowy Jork 709.95—712.45, Paryż 27.81 i pół do 27.91 i pół, Praga 21.02 i siedem ósmych do 21.10 i siedem ósmych, Warszawa 79.50—79.78, Zurych 137.65—138.15, Amerykańskie 710.20—714.20, Niemieckie 168.40—169, Polskie 79.46—79.86, Szwajcarskie 137.35—138.15, Czeskie 20.99—21.11, Węgierskie 124—124.40.

Papiery wartościowe: Renta majowa 0.545. Renta koronowa 0.50, Losy Turckie 12.25, Lwów Czerniowiec 23.50, Zieleniewski 14.25, Gal. Karpaty 1.75.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 24. 6. PAT. Paryż 20.19 i pół, Londyn 25.09, Nowy Jork 515.60, Belgja 71.87 i pół, Włochy 26.99 i pół, Berlin 122.46, Wiedeń 72.47, Praga 15.25 i trzy czw, Warszawa 57.75, Budapeszt 90.05.

„Dawar“ i zawieszeniu „Haam“

Jerozolima (ŻAT.) W związku z zawieszeniem organu rewizjonistów „Haam“ hebrajski dziennik robotniczy „Dawar“ porównuje niewinny wiersz, który spowodował zawieszenie „Haamu“ z odezwą prezydenta arabskiej egzekutywy Mussa Kazim-paszy, w której trzej straceni mordercy arabscy są określani jako „męczennicy narodu arabskiego“. „Dawar“ stwierdza, że postępowanie rządu palestyńskiego wyraźnie dowodzi, iż chodzi mu o wywołanie wrażenia, jakoby jedynie Żydzi byli mścicielami spokoju publicznego.

—o—

„Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie zwraca się do wszystkich przyjaciół Biblioteki Uniwersyteckiej z prośbą o przesyłanie na adres Towarzystwa: Warszawa, Grzybowska 26-28, wszelkiego materiału drukowanego w związku z wyborami do gmin żydowskich i na XVII Kongres Sjonistyczny, jako to: jednodniówki, odezwy, listy kandydatów itd. Materiał ten odzwierciedla sytuację polityczną i społeczną Żydów polskich i będzie stanowił ważne źródło dokumentów życia społecznego dla przyszłego historyka.

Dokumenty polityki sjonistycznej

(Dokumenty Polityki Sjonistycznej.— Od programu bazylejskiego do enuncjacji MacDonalda i Weizmanna, 1897—1931. Spółka wydawnicza „Nowy Dziennik“, Kraków 1931 r. Str. 70.)

Ruch sjonistyczny w Polsce jest może jedynym ruchem politycznym, który na terenie Polski nie prowadzi prawie żadnej propagandy na wzór innych ruchów. Brzmi to może nieco paradoksalnie, ale jest niezaprzeczonym faktem, że przeciętny Polak ma bardzo małe wyobrażenie o celach i istocie ruchu sjonistycznego w jego rozmaitych przejawach. Brak mu poprostu materiału informacyjnego, źródłowego, któryby mu oświecił problemy sjonistyczne i dążności narodowe Żydów. Prasa, która niewątpliwie jest doniosłym czynnikiem informacyjnym, siłą rzeczy informuje tylko dorywczo, często pobieżnie, a tylko w rzadkich okolicznościach zasadniczo. Wszystkie ruchy polityczne mają też do dyspozycji rozmaite organy propagandy we formie specjalnych książek, broszur, wydawnictw zawierających najistotniejsze podstawy danego ruchu. Pod tym względem ruch sjonistyczny w Polsce pozostał daleko w tyle. Na palcach jednej ręki można wyliczyć broszury i książki, które ukazały się w języku polskim o dążeniach sjonistycznych. Trudno się też dziwić, że w publicystyce polskiej spotykamy się często z fałszywą oceną i błędnymi poglądami na ruch sjonistyczny. Istnieje bowiem luka, spowodowana dziwną niedbałością, brak najprymitywniejszych źródeł informacyjnych o ruchu sjonistycznym.

Temu brakowi ma zaradzić cykl broszur i książek, jakie się mają ukazać staraniem i nakładem spółki wydawniczej „Nowy Dziennik“. Z cyklu tego ukazała się właśnie pierwsza książka, zawierająca dokumenty polityki sjonistycznej. Na 70-ciu stronicach zebrano najważniejsze dokumenty polityki sjonistycznej, zawarte w siedmiu rozdziałach. Zapoczątkowuje je program bazylejski, a kończy oświadczenie Weizmanna w odpowiedzi na list MacDonalda. Poraz pierwszy w języku polskim ukazuje się dzieło, stanowiące podstawę politycznego sjonizmu, a zawierające główne jego źródła. Czytelnik polski dowie się z tej książki o podstawach międzynarodowych ruchu sjonistycznego, o dążnościach sjonistycznych, a równocześnie także o zasadach prawnych pracy palestyńskiej. Czytelnik zaś żydowski otrzyma je po raz pierwszy w jednym zbiorze wszystkie najważniejsze dokumenty o ruchu sjonistycznym. Dokumenty te są, wedle powszechnego mniemania, dostatecznie znane i omówione. A jednak, zawarte w odrębnej książce, przedstawiają obraz pewnej określonej całości i nawet dla obeznanego z przedmiotem czytelnika zawierają mnóstwo szczegółów dotąd niezauważonych lub przeoczonych.

Weźmy dla przykładu chociażby Program Bazylejski. Cytuje się z niego i zna się faktycznie tylko jedną formułkę, mówiącą o „utworzeniu dla narodu żydowskiego prawo-publicznie zagwarantowanej Siedziby Narodowej w Palestynie“. Faktycznie atoli program ten zawiera in nuce postulat sjonistycznej działalności, a może nawet i polityki gólosowej. W zebranych dokumentach istnieje wiele takich lub tem podobnie szczegółów, które w wielu wypadkach wyjaśniają rozmaite pociągnięcia kierownictwa sjonistycznego, czy też rządu mandatowego. Znany jest np. fakt, że prof. Weizmann był i jest przedmiotem ostrej krytyki ze strony sjonistów-rewizjonistów za aprobatę listu MacDonalda w swem oświadczeniu z 13 lutego br. Przy bliższym zapoznaniu się z tem oświadczeniem dochodzimy do przekonania, że atakowanie Weizmanna z tego tytułu jest conajmniej niesłuszne, albowiem już w drugim zdaniu swego oświadczenia pisze Weizmann: „mówić mogę jedynie tylko w swoim własnym imieniu“.

Zbiór tedy dokumentów polityki sjonistycznej w języku polskim ma duże znaczenie, a w

szczególności winien on należeć do zasadniczych książek wszystkich organizacji, kółek i kwiec młodzieży. Niestety w organizacjach młodzieży podobnie, jak i zresztą wśród starszego pokolenia sjonistycznego wszechwładnie jeszcze panuje wobec palestinizmu i jego zagadnień stosunek „impresjonizmu“ — jak to trafnie określił Żabotyński. Znajomość Palestyny i jej kardynalnych zagadnień opiera się

Poderżnął gardła żonie i teściowej poczem wyskoczył z okna na bruk

L w ó w 24. 6. PAT. W godzinach rannych na przechodzącej ulicą Teofilę Paryj i Julię Judrygę napadł z brzytwą w rękę mąż Teofili i zięć Julji Judrygowej, Karol Patyj, b. palacz maszynowy i poderżnął im gardła. Obie niewiasty w stanie ciężkim odwieziono do szpitala. Powodem napa-

du było opuszczenie Patyja przez żonę. Aresztowany Patyj w czasie przesłuchiwania, korzystając z chwili nieuwagi obecnych, wyskoczył przez okno na podwórze, doznając złamania nogi i kontuzji głowy. Patyja odwieziono do szpitala.

Oficjalny wynik wyborów w okręgu plockim

Warszawa 24. 6. (N) Okręgowa Komisja Wyborcza Nr. 9 w Plocku ustaliła, że na uprawnionych do głosowania 179.969 osób, głosowało 135.068. Komisja obwodowa unieważniła 1708 głosów, zaś Komisja Okręgowa 1917 Ważnych głosów oddano 133.151. Lista Nr. 1 uzyskała 51.534 głosy i otrzymała dwa mandaty lista Nr. 2 Frakcji Rewolucyjnej zdobyła 356 głosów, lista Nr. 4 Stronnictwa Narodowego 31.421 głosów — 1 mandat, lista Nr. 7 Centrolewu 49.807 głosów — 2 mandaty.

Po przegranych wyborach

Sofja 24. 6. PAT. Król Borys przyjął dziś na audjencji prezesa rady ministrów Ljapczewa, który złożył mu sprawozdanie z rezultatów wyborów oraz przedstawił sytuację, jaka wytworzyła się po wyborach. Po audjencji premier Ljapczew oświadczył, że za kilka dni będzie znów przyjęty na audjencji przez króla, któremu wręczy wówczas dymisję całego gabinetu.

Uprawdżony przez litewską straż graniczną

Wilno 24. 6. PAT. „Słowo“ podaje, że na odcinku granicznym w rejonie Kołtyniany wydarzył się nowy fakt prowokacji litewskiej. Przechodzący wzdłuż granicy włościanin widział, jak straż litewska uprowadziła siłą w kierunku terytorium litewskiego obywatela polskiego, rolnika Dominika Kozłowskiego, który mając przepustkę rolną, znalazł się na granicy litewskiej. Strażnicy litewscy zakuli Kozłowskiego w kajdany, pobili kolbami i uprowadzili gwałtem. — Świadek tego zajścia słyszał jak jeden ze strażników litewskich krzyczał: „Ty szpiegu, zginięz jak pies!“

Nowy dyrektor Creditanstalt

Wiedeń 24. 6. PAT. „Wiener Allg. Ztg.“ donosi, że austriacka Rada ministrów uchwaliła za proponować członkowi zarządu „Deutschebank“

Z OSTATNIEJ CHWILI

Morderstwo i samobójstwo na ul. Lubicz

Wczoraj, we środę o godz. 11 w nocy odetnek ul. Lubicz obok wylotu ul. Radziwiłłowskiej był widownią strasznej tragedji, zakończonej śmiercią dwojga osób. Oto idący z młodą dziewczyną niejaki Kolański, zam. przy ul. Zygmunta Augusta po ostrej wymianie słów ze swą towarzyszką strzelił do niej dwukrotnie z rewolweru, raniąc ją w okolicę lewego oka i w serce. Po dokonaniu zbrodniczego czynu Kolański skierował do siebie rewolwer i ranił się w głowę. Przechodnie zaalarmowali

— powiedzmy sobie prawdę — w przeważnej części na rozmaitych mniej lub bardziej sentymentalnych opisach i wrażeniach. Ignorancja zaś zasadniczych problemów palestyńskich była i jest źródłem niejednego rozczarowania.

I pod tym względem „Dokumenty Polityki Sjonistycznej“ mogą rozjaśnić nieco wyobrażenia i pojęcia znajdujące często wyraz w odczytach organizacyjnych, a nawet w artykułach niektórych pism. Przejrzyście ułożona, zaopatrzona dokładnymi datami, książka ja także pod względem graficznym przedstawia się nader dodatnio. Winna przeto jako jedyne i najważniejsze źródło do poznania sjonizmu z jego prawno-politycznej strony, znaleźć silne echo.

L. R.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Wiele mówi się i pisze o Białej Księdze, Liście MacDonalda itd.

Ale mało kto zna dokładnie treść tych dokumentów.

Czytajcie przeto:

DOKUMENTY POLITYKI SJONISTYCZNEJ

OD PROGRAMU BAZYLEJSKIEGO
DO ENUNCJACJI MacDONALDA
I WEIZMANNA

1897—1931

Do nabycia w Admin. „Nowego Dziennika“, Kraków, ul. Orzeszkowej L. 7. Telef. 102-79 i we wszystkich księgarniach.

Cena egz. 80 gr. (plus porto 15 gr.)

Dla organizacji za poprzedniemi nadesłaniami należytości, przy odbiorze większej ilości, cena po 50 gr (i porto)

i „Discontogesellschaft“, Dr. Weigeltowi, objęcie kierownictwa Austriackiego Zakładu Kredytowego. — Celem przeprowadzenia pertraktacji przybędzie Dr. Weigelt do Wiednia.

Wiedeń 24. 6. PAT. „Neues Wiener Abendblatt“ donosi, że współwłaściciel londyńskiej firmy bankowej „Seelmann and Brothers“, Luis Fleischmann, otrzymał od rządu austriackiego pełnomocnictwa do przeprowadzenia rokowań w sprawie ulokowania bonów kasowych w wysokości 150.000.000 szylingów. P. Fleischmann został zaproponowany rządowi austriackiemu przez Bank Angielski, który interesuje się rychłym ukończeniem rokowań, ponieważ — jak wiadomo — udzielił rządowi austriackiemu zaliczki w sumie przewidywanej z ulokowania bonów kasowych.

W Y C I A Ć

100% PEWNA PREZERWATYWA!!

d a r m o !!

DZIS otrzyma Pan darmo 1 prezerwatywę „ULTRA“ w odnośnych składach za złożeniem niniejszego ogłoszenia

W Y C I A Ć

ZDROJOWISKA

ZAKOPANE Pensja na „PIAST“ ul. Sienkiewicza, 10y Berzykowskiej i Leonie Krautówny, poleca pokoje słoneczne, komfort nowoczesny, — woda bieżąca w pokojach. Kuchnia wykwiłta. Ceny przystępne. — Korty tenisowe. Telefon 432. 1561x

POSAD POSZUKUJĄ

ASYSTENTKA farmacji, z dobrimi referencjami poszukuje posady. Zgłoszenia pod „120“ do Adm. N. Dz.

PANNA z długoletnią praktyką biurową, pisząca biegle na maszynie, zmienia posadę. Zgłoszenia pod „Buchalterka“ do Adm. „N. Dziennika“

NAUKA I WYCHOWANIE

WAKACJE W SŁOŃCU I RADOŚCI spędzi młodzież szkolna w wieku do 15 r. życia w Instytucie Wychowawczym G. Spierera na Krzemionkach (dojście od ul. Zamajskiego). Wpisy od godz. 9 rano do 7 wieczorem, Nr. telef. 10,455 — czynny od godz. 8—10 wieczorem. — Dyrekcja Instytutu przyjmuje w b. r. również uczniów zamiejscowych w wieku od lat 7—15 na czas wakacyjny — rok szkolny 1931/32. 1669x

LOKALE

LOKAL sklepowy z dużą wystawą w śródmieściu do odstąpienia. Wiadomość Firma Herzog, ul. Marka 21. 980g

SKLEP na każdy dział, główny punkt w Dębniakach, Barska, tanio do wynajęcia. Wiadomość: Zamkowa 4.

PIGULKI PRZECZYSZCZAJĄCE ZE SPINKSEM 1035ztł

wyrobu Apteki W. BOROWSKIEGO w Warszawie, Al. Jerozolimskie 59

stanowią idealny środek przeczyszczający i regulujący trawienie. Sprzedaż wszędzie.

RÓZNE

STUDENTKA znająca jęz. francuski wyjeżdża na miesiąc w góry w charakterze nauczycielki lub towarzyszkii. Zgłoszenia pod „Góry“ do Adm. N. Dz.

GUMY DO WÓZKÓW dziecięcych nacłaga na poczekaniu Fabryczny Skład wózków dziecięcych, Kraków, tylko ZWIERZYŃIECKA 6. 1627x

Jeszcze wczoraj był obdarty Skąd tak zmienne losy karty? Otóż wpadł na pomysł krótki: Kupić ERDAL oto skutki!

Pasta do obuwia **Erdal** Wyrób krajowy

REPARACJE MASZYN do szycia rowerów, gramofonów także precyzyjnie, pod gwarancją — Skład maszyn, Kraków ZWIERZYŃIECKA 6.

UNDERWOOD. Smółki maszyny do pisania najtańszej najdogodniejszej poleca: Max Löwenstein w Krakowie, Zwierzyniecka 8, Telefon 162-50.

SPRZEDAŻ

11 PIECÓW bardzo mało używanych, tanio do sprzedania. Zgłoszenia pod „Piece“ do Ad. Now. Dzień. 1802x

WÓZKI DZIECIĘCE najnowsze modele, polecz najtaniej gotówką, ratami, Fabryczny Skład na Polskę, Kraków, tylko ZWIERZYŃIECKA 6. 1628x

DYWANY — różne klimy, „Dywan“ Kraków Podgórze ul. Kingi 9 — Telefon 116-09. 121m

ROWERKI DZIECIĘCE Zł. 26'50 poleca Fabryczny Skład, Kraków, — ZWIERZYŃIECKA 6. 1630

MEBLE KUCHENNE przedpokojowe, w wykonaniu pierwszorzędnym poleca specjalny skład, ul. Sebastjana 7. 595x

TROCHE HUMORU

— Czemu Pan właściwie nie idzie razem ze mną przez kładkę?
— Jestem nerwowy i boję się, że mógłbym wpaść do wody.

Nerwy Szanownej Pani

potrzebują spokoju. Tysiące przykrych spraw zakłócają dziennie spokój Pani. Głębka i niewdzięczna jest praca dobrej i pilnej Gospodyni Domu. Jak mało zrozumienia dla prania bielizny mają ci, którzy opowiadają, że pranie to żaden trud, a nawet nazywają je dniem świętym. Tym on nie jest i być nie może, bo każda sumienna Gospodyni Domu zawsze pracować będzie nad utrzymaniem zasobu swej cennej bielizny. Troski o uszkodzenie bielizny uzbytecznia się, jeżeli Szanowna Pani kupi do prania wyśmienite mydło „Kollontay z pralką“. Niech Szanowna Pani nie wdaje się w żadne ryzykowne eksperymenty, gdyż lepszego środka do prania nad wyroby Kollontay nie otrzyma Pani nigdzie i nigdy.

Mydło **Kollontay**

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927. Jedyny wytwórca: Fryk A. Kollontay, fabryka chem. Katowice-Brynów. Zastępca na m. Kraków: S. Goldstein, Kraków, Józefińska 30. — Zastępca na Małopolskę zachodnią: H. Gleicher, Tarnów. — Zastępca na Małopolskę wschodnią: Bistenfeld & Steinberg, Lwów, ul. Kieżulicka 16. 686m.

ZAWODOWA modniarę przyjmę jako spółniczkę — lub wydzierżawię kompletnie urządzone i od kilku lat prosperujący Salon Mód w Krakowie. Potrzebna gotówka 120—150 dolarów. — Zgłoszenia pod „Egzystencja“ do Adm. „Nowy Dziennik“. 1676x

KRAWATY stare, znieszczone, przerabiam i odnawiam. Przyjmuje firma Pełc, Kraków, Sienna 9 Na prowincję poczta.

Ukazał się siódmy zeszyt (za czerwiec)

MIESIĘCZNIKA ŻYDOWSKIEGO

pod redakcją dra ZYGMUNTA ELLENBERGA

z następującą treścią (96 stron):

Arjeh Tartakower: Problem gospodarczego życia żydowskiego w Polsce. biografia żydowskiej.

Nahum Sokolów: Odrodzenie hebraizmu. Rozdz. XII—XIV.

Edward Poznański: Zagadnienia bieżącej bi-

Herman Sternbach: Jakób Wassermann. Z działalności gmin żydowskich w Polsce współczesnej: H. Farbstein: Gmina żydowska w Warszawie.

Maksymilian Kurzrock: „Jews and Non Jews“

Jehuda Warszawiak: Rachel. Szkolnictwo żydowskie w Polsce (cyfry i materiały).

Warunk: prenumeraty: Kwart. zł. 8 — zeszyt pojed. zł. 3.

Zamówienia do administracji: Warszawa, Rymarska 8. Telef. 257-38. Przesyłki pieniężne na konto P. K. O. 24768. Menora, Sp. Wyd. Warszawa.

Adres Redakcji: Łódź, Piotrkowska 90, skrz. poczt. 469

WAŻNE DLA PP. DENTYSTÓW

Specjalny gips dentystyczny oferuje po bardzo niskich cenach

SKŁAD GIPSU DENTYSTYCZNEGO

Józefa Zawoźnika

Kraków, ul. Wrocławska 36
Telefon Nr. 138-76

Dostawy wprost do Zakła. w w Krakowie i na prowincję; skutecznie się odwrotnie

PRENUMERATA: w Krakowie i na prow. miesięczn. Zł. 6'00. kwartał. Zł. 18'00
w Krakowie z odnośn. do domu „ „ 6'20 „ „ 18'60
Na prowincji z przesyłką pocztową „ „ 6'60 „ „ 19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10'60 „ „ 30'00
„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie także w powieściach i dni powiat

OGŁOSZENIA: Podstawa obciążenia jest 1 milimetr w jednym łamie. — Strona w tekście i nadesłaniem ma 3 łamy po 74 milim. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milim. — Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów.
CENY w złotych: I. strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadeślone 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10. — Gratulacje 12'50. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.